

2020

JAARVERSLAG BIBLIOTHEEK TWENTERAND

de Bibliotheek

maakt je rijker

INHOUDSOPGAVE

• Voorwoord	4
• Ontwikkelingen	6
<i>Landelijke en provinciale ontwikkelingen</i>	7
<i>Lokale ontwikkelingen</i>	8
• Jeugd en Onderwijs	10
• Participatie en Ontwikkeling	16
• De Klassieke Bibliotheek	22
• Laaggeletterdheid	24
• Organisatie	30
<i>Bestuur en financiën</i>	31
<i>Huisvesting</i>	34
<i>Algemene gegevens</i>	34
<i>Cijfers</i>	35

VOORWOORD

We kijken terug op een heel bijzonder 2020. Een jaar waarin veel zaken anders liepen dan gedacht en gehoopt. In het vroege voorjaar gooide de coronapandemie wereldwijd de hele samenleving overhoop.

Het grootste gedeelte van het jaar was de bibliotheek gesloten of beperkt geopend met aangepaste openingstijden en dienstverlening. De noodzaak om 1,5 meter afstand van elkaar te houden, niet in groepen samen te komen en inzet van tal van hygiënische maatregelen zorgde voor aanzienlijke beperkingen. Veiligheid en gezondheid stonden voorop.

Maar gedurende de verschillende fasen van de coronacrisis is gezocht naar manieren om ons publiek van dienst te kunnen blijven zijn. Er was sprake van grote betrokkenheid van onze medewerkers en vrijwilligers en het was opvallend hoe flexibel en creatief is ingespeeld op de bijzondere situatie. In snel tempo zijn nieuwe services opgezet en uitgevoerd. De bezorg- en afhaalservice werd een succes, digitaal is nieuwe dienstverlening aangeboden, telefonisch zijn via apps gesprekken gehouden voor kwetsbare burgers enz. Alles werd corona-proof georganiseerd.

Onze organisatie heeft tijdens de crisis een hoge mate van innovatief vermogen laten zien met vele nieuwe vormen van dienstverlening, ook op digitaal vlak. Een voordeel van deze periode is dat het ons nog

flexibeler heeft gemaakt. We kunnen ons inmiddels snel aanpassen aan veranderende omstandigheden en we zijn creatief geworden in het verzinnen van alternatieven. Die flexibiliteit nemen we graag mee naar de toekomst.

Het komende jaar zullen we in onze bibliotheken ook nog de gevolgen van de corona crisis ondervinden. Het leven in coronatijd heeft ook duidelijk gemaakt dat onze activiteiten essentieel zijn voor kwetsbare burgers met een te klein sociaal netwerk of met onvoldoende basisvaardigheden. We kijken dan ook uit naar de dag dat onze deuren weer opengaan en we elkaar weer in de bibliotheek kunnen ontmoeten.

Het was geweldig om in de afgelopen periode de vele positieve feedback vanuit onze klanten en opdrachtgevers te mogen ontvangen. We spreken met trots over de inzet, wendbaarheid en veerkracht van onze medewerkers en vrijwilligers. Veel dank daarvoor !

Wat we ondanks de crisis allemaal wél gedaan hebben leest u in dit jaarverslag.

Veel leesplezier !

Eddy Evers

ONTWIKKELINGEN

Landelijke en provinciale ontwikkelingen

De landelijke overheid geeft middels een maatschappelijke opdracht richting aan het openbaar bibliotheekwerk. Het netwerk van openbare bibliotheken in Nederland moet bijdragen aan een geïnspireerde, geïnformeerde en betrokken samenleving.

Ook in de komende jaren legt het netwerk gezamenlijk de focus op drie maatschappelijke opgaven, samen met andere partners binnen bestaande en nog te vormen (landelijke) netwerken.

Het gaat hierbij om de geletterde samenleving (het bevorderen van geletterdheid en leesplezier), participatie in de informatiesamenleving (digitale inclusie en digitaal burgerschap) en een leven lang ontwikkelen (basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid).

In het najaar van 2020 zijn deze maatschappelijke opgaven vastgelegd in een convenant tussen de drie overheidslagen, de VNG en de bibliotheekbranche.

Daarboven blijven de vijf wettelijke taken het fundament zoals beschreven in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB):

- Het ter beschikking stellen van kennis en informatie
- Het bieden van mogelijkheden voor ontwikkeling en educatie
- Het bevorderen van en kennis maken met lezen en literatuur
- Het organiseren van ontmoeting en debat
- Het laten kennis maken met kunst en cultuur

Provinciaal werken de gezamenlijke bibliotheekstichtingen samen in het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken aan de ontwikkeling en realisatie van maatschappelijk educatieve bibliotheken.

In het voorjaar van 2020 heeft het netwerk een nieuw meerjarenplan opgesteld voor de periode 2021-2024 getiteld Samenkracht.

Met elkaar is opnieuw verkend wat de kracht is van de samenwerking tussen de Overijsselse bibliotheken onderling en met Rijnbrink. Dit heeft geleid tot een herijkte invulling van de 'why, how en what' van het netwerk. Wat betreft het 'what' is op hoofdlijnen uitgewerkt waar het netwerk de komende jaren gezamenlijk stappen in wil zetten. Samenwerking binnen het netwerk waardoor de individuele bibliotheken worden versterkt.

Dit is het uitgangspunt: "Als bibliotheken bieden wij mensen ontmoeting, inspiratie en educatie. Het Netwerk van Overijsselse bibliotheken is hierbij de motor die lokaal grenzen verlegt".

Het meerjarenplan kent een periode van 4 jaar. Per jaar wordt een jaarplan gemaakt met daarin de focus om de maatschappelijke opgaven en de versterking van de organisaties verder te brengen. Maatwerk en differentiatie staan hier bij centraal.

“Als bibliotheken bieden wij mensen ontmoeting, inspiratie en educatie. Het Netwerk van Overijsselse bibliotheken is hierbij de motor die lokaal grenzen verlegt”.

Lokale ontwikkelingen

De gemeente steunt de transformatie van de bibliotheek naar een maatschappelijk educatieve bibliotheek. Het sluit naadloos aan bij de ontwikkeling binnen het gemeentelijk sociaal domein om het voorveld actief in te zetten om dure maatwerkvoorzieningen te voorkomen.

Met het aflopende beleidsplan als basis zet de bibliotheek zich in op het versterken van de samenwerking met het onderwijs en kinderopvang. De bibliotheek biedt - middels een concreet aanbod- maatwerk in het ondersteunen van organisaties die direct met (jonge) kinderen en ouders werken. Om de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners te bevorderen biedt de bibliotheek diverse programma's aan op het terrein van lezen, schrijven, digitale vaardigheden en techniekeducatie. Daarnaast zijn samen met partners programma's ontwikkeld waarin de bibliotheek zich richt op het gebied van werk, inkomen en gezondheid. De bibliotheek wordt steeds toegankelijker en staat steeds meer op de kaart als een ontmoetingsplek waarbij de studie- en werkplekken steeds meer worden benut door verschillende doelgroepen: jong en oud en allochtonen en autochtonen. Helaas stond 2020 vooral in het teken van de corona uitbraak. Als gevolg daarvan heeft de bibliotheek meer ingezet op digitale activiteiten en op moment dat dat mogelijk was op fysieke afhaal service. Hier is dankbaar gebruik van gemaakt.

JEUGD EN ONDERWIJS

Jeugd & onderwijs

LEZEN – Alle kinderen gelijke kansen

De coronacrisis en met name het thuisonderwijs heeft gevolgen voor de leer- en leesontwikkeling van kinderen. Vooral zijn er zorgen bij de ontwikkeling van de meest kwetsbare kinderen in Twenterand. Zij hebben juist belang bij de routine van het dagelijks onderwijs en de extra aandacht voor leesplezier. Samen met het onderwijs gaan we na deze coronaperiode hard aan de slag. Om de opgebouwde routines, het ritme van dagelijks leesonderwijs en de toegang tot de rijke schoolbibliotheken weer mogelijk te maken.

Veel jeugdactiviteiten konden in 2020 niet doorgaan, niet in de bibliotheek en ook niet op de scholen. We liepen vertraging op bij lopende projecten. Onder andere de wekelijkse bezoeken van de VoorleesExpress vrijwilligers aan hun gezinnen kwam stil te liggen. En ook bij de Taalfeesten met peuters in de kinderopvang en kleuters uit de kleutergroepen moest de pauzeknop ingedrukt worden.

Het goede nieuws is dat er ook bijzondere nieuwe dingen wél zijn gebeurd. Ook op het gebied van lezen en digitale geletterdheid kwamen er verschillende digitale varianten. We informeerden scholen via speciale nieuwsbrieven over de mogelijkheden van e-books, luisterboeken en andere digitale diensten. Onze partner Tetem bood online KidsLabs aan met hun make-it@home techniekkits.

De Bibliotheek op School

Lezen is een sociaal proces. Door met anderen te praten over wat je leest, ontwikkel je je sneller en verbreedt je jouw grenzen. We hebben in de omgeving van het kind helpende volwassenen nodig om het kiezen en lezen van een boek te stimuleren, maar ook vooral het praten daarover. Dat is wat we met de aanpak van de Bibliotheek op school bereiken. De Bibliotheek op School is de motor van leessucces bij de jeugd en biedt een structurele samenwerking tussen Bibliotheek en school.

We werken nauw samen met het basisonderwijs in de gemeente Twenterand. Het aantal aangesloten scholen binnen de Bibliotheek op School ligt in 2020 op 9. In 2020 is SBO De Sleutel (speciaal onderwijs) in Vroomshoop als 9e school de samenwerking met de Bibliotheek Twenterand aangegaan.

Leescampagnes

Dit jaar stonden de Nationale Voorleesdagen in het teken van het prentenboek Moppereend van Joyce Dunbar en Petr Horacek. Voor peuters organiseerden we in onze vier vestigingen en bij de kinderopvang in totaal 15 groepsbezoeken. In de brede school in Den Ham werden tijdens de Voorleesdagen twee

Taalfeesten uitgevoerd, beide met peuters en kleuters samen. Bij 6 prentenboeken werd in groepjes met de kinderen een taalactiviteit gedaan. Een werkboekje ging daarna mee naar huis om alles thuis nog eens over te doen.

In 2020 besteedden we ook weer aandacht aan de Voorleeswedstrijd, de Kinderjury, de Kinderboekenweek en Nederland Leest Junior. Ook kwamen de campagnes VakantieBieb en Zomerlezen voorbij om de leesdip van leerlingen in het primair onderwijs in de zomervakantie tegen te gaan.

Een groot succes is ook de Gedichtenwedstrijd voor leerlingen van groep 5 en 6 met deelname van veel basisscholen en een jury die ruim 200 gedichten moest beoordelen. Helaas kon het Junior Twenteranddictee 2020 in november door de geldende coronamaatregelen niet doorgaan.

Ouderpartnerschap

Ouders zijn ontzettend belangrijk bij de taalontwikkeling en mediawijsheid van kinderen. Daarom blijft ouderpartnerschap, ofwel het vergroten van de betrokkenheid van ouders, een belangrijke doelstelling voor de Bibliotheek. Bij het ontwikkelen van onze activiteiten kijken we daarom niet meer alleen naar de jeugd, maar ook naar wat we kunnen betekenen binnen een bredere gezinsaanpak.

Dit doen we via kinderopvang en basisscholen, in de Bibliotheek en thuis. De kinderdagverblijven en peuterspeelzalen zijn voor ons de eerste partners om op dit gebied mee samen te werken. We blijven investeren in samenwerking met deze instellingen. In 2020 resulteerde dat in de uitvoer van taalfeesten in Den Ham. Peuters en kleuters werden gestimuleerd door het gebruik van prentenboeken en voor thuis werden werkboekjes meegegeven.

Voorschools

Door de maatregelen om het coronavirus onder controle te krijgen, hebben in 2020 ook de kinderopvanglocaties een tijdje hun deuren moeten sluiten. Van de ene op de andere dag is alles anders en kunnen de peuters niet meer naar het vertrouwde plekje bij de peuter- of kinderopvang. Om deze kinderen ook iets tastbaars te geven voor thuis wat niet digitaal is, heeft de gemeente besloten alle peutergezinnen een prentenboek van Fiep Westendorp cadeau te doen. De bibliotheek heeft bij 'Het grote Fiep kijkboek' een spel- en taalboekje gemaakt rondom alle thema's in dit boek. Alle opdrachten kunnen thuis en op de peuteropvang samen met de peuters uitgevoerd worden. Wethouder Mark Paters hielp mee om in de bibliotheek de peutertasjes te vullen.

Ouders met een pasgeboren kindje kunnen in de Bibliotheek het BoekStartkoffertje ophalen. Daarin zit een lidmaatschap van de Bibliotheek, informatie over voorlezen en twee gratis prentenboekjes. Hierbij

wordt nauw samengewerkt met de JGZ verpleegkundigen in de consultatiebureaus in Twenterand. Het doel van BoekStart is, om ouders duidelijk te maken dat je met voorlezen (taal) en samen plaatjes kijken al heel vroeg kunt beginnen.

De VoorleesExpress

Iedere week een vrijwilliger die bij je thuis de kinderen komt voorlezen. Voor ouders die zelf moeite hebben met lezen en voor kinderen tussen 2 en 8 jaar met een taalachterstand, is dat een uitkomst. De VoorleesExpress heeft een stabiel aantal deelnemers. Maar de cyclus van 20 weken lang elke week bezoek van een voorleesvrijwilliger in ca. 20 gezinnen is door corona helaas niet goed afgerond. En de start van een nieuwe groep in september was niet mogelijk. Vanwege de veelal hoge leeftijd van onze vrijwilligers en het grote belang van fysiek contact, was huisbezoek niet aan de orde. De vrijwilligers vonden nieuwe wegen om de kinderen en ouders te stimuleren. Door een taalspelletje, een gesprekje of door voorlezen via de telefoon of tablet werd het contact onderhouden.

Cultuureducatie

Cultuureducatie op de basisscholen is niet alleen leuk, maar ook belangrijk. Kinderen leren door middel van muziek, dans, drama, beeldende vorming, literatuur, media en erfgoed zich te ontwikkelen tot kritische volwassenen. Ze ontwikkelen hun talenten, leren hun smaak te bepalen en het daagt leerlingen uit om een creatieve, onderzoekende houding te ontwikkelen. Helaas konden vanaf maart de geplande cultuurworkshops en voorstellingen niet meer doorgaan. Een deel van het programma werd dan ook verschoven naar het najaar in het nieuwe schooljaar.

In juni 2020 bracht de Combinatiefunctionaris cultuureducatie (cultuurcoach) het cultuuraanbod weer samen in de Cultuurklapper 2020-2021. Met hierin per schooljaar een aanbod van cultuurworkshops en

*Mark Paters
pakt het
Fiepboek in*

voorstellingen voor de basisscholen. Het thema van de Kinderboekenweek 'En toen..' was heel geschikt om te koppelen aan een aantal cultuurworkshops. Onder andere de kinderboekenschrijver Marc ter Horst kwam op bezoek in Twenterand. Aan de hand van zijn boek 'De oma van de oma van mijn oma' gingen de leerlingen terug in de tijd.

Techniekworkshops

Naast taalvaardigheid is er in 2020 ook aandacht besteed aan de digitale geletterdheid. Hierbij richten we ons op een goed aanbod ten aanzien van informatievaardigheden. Kinderen helpen hun weg te vinden op het internet en in de digitale wereld.

Daarnaast zijn in samenwerking met Tetem Enschede diverse workshops op het gebied van techniek en programmeren aangeboden. In de schoolvakanties in Vroomshoop en in Vriezenveen.

“In 2020 is er veel aandacht besteed aan het op weg helpen van kinderen op het internet en in de digitale wereld.”

Nieuw voor 2020 is dat de samenwerking met Tetem steeds meer vorm krijgt. Zo konden we tijdens de MaakMeeMaand in oktober samenwerken met Tetem en ZorgSaam Twenterand en zo een mobiel Technieklab in het jongerencentrum in Westerhaar plaatsen. In deze twee weken hebben we een gevarieerd programma met workshops rond techniektaal en digitale geletterdheid aangeboden aan de diverse doelgroepen. Door dit Technieklab konden we ook andere kinderen en jongeren bereiken dan met onze leesprogramma's alleen in de bibliotheek

Scoor een boek

Scoren kun je overal! Onder dit motto is landelijk gestart met het leesprogramma Scoor een Boek! De kracht van voetbal wordt ingezet voor het stimuleren van leesmotivatie en leesplezier bij leerlingen en in gezinnen. Scoor een Boek! verbindt lezen en sport door profvoetballers in te zetten als rolmodellen. Het programma kent een Schooleditie voor leerlingen van groep 5 en 6, en een Thuiseditie voor het hele gezin. De Bibliotheek Twenterand heeft wederom de samenwerking gezocht met Heracles Almelo voor dit leesproject.

Scoor een Boek! doorloopt drie fases. De aftrap in Twenterand in 2020 op de Oranjeschool in Vroomshoop. De twee groepen 5 en groep 6 werden bezocht door de Heracles speler Lucas Schoofs. De leerlingen hadden vele vragen voor de speler en voor alle leerlingen was er natuurlijk een handtekening. Daarna werden door de bibliotheek de materialen voor de leerlingen uitgereikt en kreeg de kist met leuke leesboeken een prominente plek in de klas. Na 5 weken volgt de rust met een bezoek van de leesconsulent in de klas. Dit jaar werden de leerlingen ook via videoboodschappen aangemoedigd door Heracles speler Robin Pröpper. Tenslotte klinkt na tien weken het fluitsignaal en sluiten alle deelnemende scholen, Scoor een Boek! af. Helaas dit jaar niet met de sportieve afsluiting maar aangepast en digitaal.

PARTICIPATIE EN ONTWIKKELING

LEREN – Iedereen kan meedoen

Volwaardig meedoen in de samenleving vraagt om basisvaardigheden: lezen en schrijven, maar bijvoorbeeld ook beheersen van digitale communicatie. Gebrek aan basisvaardigheden maakt mensen kwetsbaar. Ook de overheid verwacht dat mensen steeds meer online gaan regelen. Zo blijkt uit onderzoek dat in Nederland circa 4 miljoen burgers niet digitaal vaardig (genoeg) zijn om zelfstandig zaken met de overheid te doen. Door de corona-uitbraak heeft deze doelgroep het nog eens extra moeilijk. Persoonlijke hulp was door de lockdown maatregelen vaak niet mogelijk en de nadruk is nog meer op digitale vaardigheden.

Ondanks alle beperkingen door het coronavirus hebben we in 2020 verder gewerkt aan de ontwikkeling, uitvoering en ondersteuning van producten en diensten. Met als doel de taalvaardigheid én de digitale vaardigheden van burgers te verbeteren. Dan kan ook deze groep burgers beter meedoen in de kennissamenleving.

We zijn blij dat in het najaar 2020 het mogelijk was om 4 kleine cursusgroepen te starten. De cursisten gingen aan de slag, met kennismaken met de computer en mail, met kennismaken met de Ipad of Tablet, met digitale vaardigheden. Zo nodig kunnen de cursisten daarna doorstromen naar andere cursussen in de Bibliotheek.

Spreekuren

Er waren wat aanpassingen noodzakelijk in 2020. In de Bibliotheek Vriezenveen werd vanaf maart het maandelijks OV inloopspreekuur omgezet in een telefonisch spreekuur. De jaarlijkse belasting-spreekuren, verzorgd door vrijwilligers werden gestopt in maart. Hulp bij de technische en eenvoudige vragen over de Belastingaangifte kon helaas alleen nog telefonisch plaatsvinden.

Repair Café

Op vrijdagmiddag 31 januari 2020 opende wethouder Martha van Abbema het Repair Café in Kulturhus De Klaampe in Westerhaar. Elke laatste vrijdagmiddag van de maand kan iedereen tussen 13.00 en 16.00 uur langskomen met kapotte spullen om deze ter plaatse, samen met deskundige vrijwillige reparateurs, weer in orde te maken.

Het Repair Café is een samenwerking tussen de Bibliotheek Twenterand, Kulturhus De Klaampe

en vrijwilligers. Mensen die het café bezoeken nemen van thuis kapotte spullen mee; broodroosters, meubels, föhns, speelgoed. Alles wat het niet meer doet is welkom. Vrijwilligers blazen defecte spullen nieuw leven in, met als doel het verkleinen van de afvalberg, het behouden van kennis over repareren én het versterken van het buurtgevoel.

Het donorregister

Op 1 juli 2020 is de donorwet veranderd. Met deze wet komt iedereen in Nederland vanaf 18 jaar in het Donorregister te staan. Met name bij kwetsbare doelgroepen kan de donorregistratie vragen oproepen. Deze mensen komen met hun vragen ook naar de Bibliotheek. Daarom werken Stichting Digisterker, de Koninklijke Bibliotheek samen. In afstemming met de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Om samen deze mensen een plek voor hulp te bieden. Tijdens de openingsuren van de Bibliotheek konden burgers met vragen terecht in alle 4 vestigingen. Voor informatie over de landelijke campagne en voor hulp.

Coronahulp

Bibliotheken worden ingezet bij het informeren en ondersteunen van landelijke campagnes als bijvoorbeeld het registreren als donor en de Coronamelder app. Mensen zijn vertrouwd met een bezoek aan de bibliotheek en weten dat ze in alle rust aan de hand van deskundig advies geholpen kunnen worden. Voor de ondersteuning bij de installatie en het gebruik van CoronaMelder app werd hulp gevraagd aan onze medewerkers.

Via social media van de Bibliotheek en het Taalpunt en via de website van de Bibliotheek werd ook veelvuldig corona informatie in begrijpelijke taal gedeeld. Met begrijpelijke tekst en animaties werd informatie toegankelijk voor alle inwoners. Vooral bij de start van de coronapandemie en na elke persconferentie was deze begrijpelijke informatie belangrijk. Zo werd corona informatie begrijpelijk voor iedereen.

Persoonlijke Ontwikkeling

INFORMEREN – Betrokken en actief

De Bibliotheek is een plek waar mensen zich thuis voelen, de huiskamer van het dorp. Een plek waar kennis voor iedereen toegankelijk is en waar mensen zichzelf verder kunnen ontwikkelen. Kennis wordt gebracht en gehaald.

Dat gebeurt samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties en ondernemers.

In onze samenleving is betrouwbare informatie niet meer vanzelfsprekend. De Bibliotheek pakt hierin haar rol door activiteiten te organiseren waarin verschillende perspectieven worden geboden. Mensen gaan met elkaar in gesprek en vormen hun mening. Daarnaast zijn we er voor inwoners en studenten

“De Bibliotheek is een plek waar mensen zich thuis voelen, de huiskamer van het dorp. Een plek waar kennis voor iedereen toegankelijk is en waar mensen zichzelf verder kunnen ontwikkelen. Kennis wordt gebracht en gehaald.”

die een werk- of studieplek zoeken. En voor (amateur) kunstenaars die de Bibliotheek gebruiken om hun werk te tonen en de interactie aan te gaan met hun publiek.

Leeskringen en Studiekringen

Een leeskring is een groep personen die samenkomen om boeken te lezen en te bespreken met elkaar. In de hele gemeente Twenterand zijn 8 leeskringen actief die hun te bespreken boeken afnemen van de Bibliotheek. Voor 2 leeskringen is de Bibliotheek ook de plek om de boeken te bespreken.

Een studiekkring is een succesvolle combinatie van ontmoeten, ervaringen delen en nieuws ontdekken. Een studiekkring is een vaste groep van 10 tot 15 personen die regelmatig bij elkaar komen om de actualiteit te bespreken. Daarnaast worden door leden algemene onderwerpen gepresenteerd ter discussie en bespreking. Alleen in de eerste maanden van het jaar konden de bijeenkomsten van de leeskringen en de drie studiekringen nog in de bibliotheken plaatsvinden. Gedurende het jaar werd telkens bekeken hoe en wanneer dit weer opgestart kon worden.

“Een studiekkring is een succesvolle combinatie van ontmoeten, ervaringen delen en nieuws ontdekken.”

Aandacht voor de Landelijke campagnes

- Boekenweek - de literaire (non-) fictie staat centraal
- Spannende Boekenweken - de thriller als vakantieboek centraal
- Nederland Leest: met als thema Eén boek, duizend gesprekken Een goed boek brengt gesprekken op gang en verbindt lezers met elkaar. In november leest heel Nederland daarom één boek.
- 400 exemplaren van ‘Het zwijgen van Maria Zachea’, de prachtige familiegeschiedenis van Judith Koelemeijer. werden uitgedeeld aan leden van de Bibliotheek.

Ouderen

Via de Boek-aan-Huis-Dienst worden ouderen door vrijwilligers thuis of in het verzorgingstehuis in Vriezenveen en Vroomshoop bezocht. In 2019 bezoeken regelmatig 6 vrijwilligers 13 ouderen. Met een praatje en nieuwe boeken werden deze inwoners, die niet meer in staat zijn naar de Bibliotheek te komen, geholpen.

Aan alle verzorgingscentra in Twenterand werd in coronatijd een collectie GrootLetterBoeken vanuit de Bibliotheek cadeau gedaan. Op deze manier konden ouderen die binnen moesten blijven toch de beschikking krijgen over een collectie. Deze gift werd dankbaar ontvangen in de verzorgingshuizen in Twenterand.

Tentoonstellingen

Nog een greep uit andere activiteiten in de Bibliotheek gericht op ontmoeting en ontplooiing:

*In de maanden september en oktober was in de tentoonstellingsruimte in de bibliotheek Vriezenveen het werk te zien van Rashel Alberts uit Almelo. Ze heeft vier jaar gestudeerd aan Artez, Hogeschool voor de Kunsten te Zwolle en is dit jaar afgestudeerd als illustrator. Als afstudeerproject is haar kunst gecombineerd met techniek onder de titel ‘Alleen maar niet alleen’.

*In de maand november en december was in de bibliotheek Vriezenveen het kantkloswerk van Corry Hofstee te bewonderen.

DE KLASSIEKE BIBLIOTHEEK

De klassieke Bibliotheek is de Bibliotheek die er altijd al was. Onze vestigingen, voor iedereen toegankelijk. De huiskamer van elk dorp. Uitleening van boeken en andere materialen, fysiek of digitaal, is en blijft een belangrijke taak van de Bibliotheek.

Het jaar 2020 is in veel opzichten een bijzonder jaar geweest. Corona zorgde voor stille Bibliotheken en we moesten met elkaar nadenken over hoe we digitaal zo goed mogelijk in contact konden blijven met al onze gebruikers en klanten. Voor Bibliotheken, gewend aan ontmoeting en het stimuleren van informatie-uitwisseling, was dit een omslag. De Bibliotheekmedewerkers verdienen dan ook een groot compliment voor de snelheid en wendbaarheid waarmee er werd ingespeeld op de nieuwe omstandigheden.

Begin april werd een Afhaaldienst opgestart, twee weken nadat de bibliotheken voor het eerst in hun geschiedenis de deuren moesten sluiten. Met dank en veel waardering werd veel gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om de tassen gevuld met de gewenste boeken op afspraak op te halen.

Onze vrijwilligers zijn niet meer weg te denken in de Bibliotheek. Op veel fronten bieden zij hun diensten aan en maken zo samen met de beroepskrachten een Bibliotheek die voor en door de samenleving werkt. Het vraagt steeds opnieuw aandacht voor de positie die de vrijwilligers innemen en in het zien, erkennen en waarderen van wie ze zijn en wat ze voor ons doen.

Afhaalbieb

weer open eind mei

LAAG- GELETTERDHEID

Het Taalpunt Twenterand staat voor een maatschappij die voor iedereen toegankelijk is. We zijn ervan overtuigd dat elk mens kan leren, dat elk mens mag leren en dat die kennis en handvatten binnen bereik moeten zijn. We zijn ervan overtuigd, door met eigen ogen te zien wat het effect is van het inzetten van het Taalpunt, dat mensen groeien op verschillende levensgebieden. Mensen kunnen weer meedoen aan de maatschappij, hun stem wordt gehoord. Dat is wat ons motiveert.

Laaggeletterdheid stijgt. Steeds meer mensen hebben moeite met lezen, schrijven, spreken, gesprekken voeren, luisteren, rekenen en digitale vaardigheden. Daardoor raken ze aan de zijlijn van de maatschappij. Wij bieden een laagdrempelige manier om een begin te maken om weer in de maatschappij te staan. We zien, dagelijks, dat door een kleine interventie groei ontstaat. Zo'n één op de zes volwassen inwoners in de gemeente Twenterand heeft moeite met de taal, in welke vorm dan ook. We willen daarom deze grote groep vinden, aanbieden om te leren en ondersteunen om mee te kunnen doen.

Vanuit de regierol van de gemeente Twenterand is in de bestrijding van laaggeletterdheid een duidelijke rol bij de Bibliotheek neergelegd. De speerpunten zijn vastgelegd in het gemeentelijk Actieplan Laaggeletterdheid 2018-2021. Ook in 2020 hanteren we dit tweede actieplan Laaggeletterdheid als leidraad.

Cursisten

In 2020 moest er een beroep gedaan worden op de vindingrijkheid van de vrijwilligers bij het organiseren van taallessen. Door de coronaontwikkelingen waren de fysieke taallessen veelal niet mogelijk. Ook door de sluiting van de bibliotheek was een openbare plek niet meer voorhanden. De meeste vrijwilligers konden toch via telefoon, app of tablet nog contact houden met de cursisten. Helaas is de wachtlijst wel gegroeid omdat het opstarten met nieuwe cursisten uitgesteld moest worden.

Extra gelden

Na tussenevaluatie van het actieplan werd door de wethouder Mark Paters de wens geuit om nog meer in te zetten in de strijd tegen laaggeletterdheid. Twenterand wilde de laaggeletterden terugbrengen van 5000 naar 4500 inwoners, maar slaagde daar tot dusver niet in. In een poging het aantal laaggeletterden te doen slinken, stelde Twenterand een taalcoördinator aan die uiteindelijk bereikte dat 300 mensen met een taalprobleem geholpen zijn. Reden voor Twenterand om de

laaggeletterdheid intensiever aan te pakken, waarna de gemeenteraad akkoord ging met het extra beschikbaar stellen van gelden zodat een tweede coördinator kon worden aangesteld.

Activiteiten

- Delta FM: wekelijks (twee uitzendingen per week) aandacht voor Taalpunt, bibliotheek, laaggeletterdheid.
- Begrijpelijke taal: meerdere organisaties en gemeente geholpen met het hertalen van brieven, folders, plannen en flyers.
- Promovideo gemaakt met Taalambassadeurs en deze verspreid.
- Interview is afgenomen over laaggeletterdheid door Cars Bijlstra. Deze is digitaal gedeeld.
- Corona nieuws in begrijpelijke taal. Via social media vlogs gemaakt en contact gehad met mensen die moeite hebben om alles wat betreft corona te kunnen volgen.
- Met andere taalpunten bezig geweest om de doelgroep beter te definiëren.
- Touchtable basis is ingericht, informatie over Taalpunt, Voorleesexpres en de Bibliotheek is erop gezet. Voorbereidingen getroffen om Taalkaarten erop te zetten.
- Interview door Stichting Lezen & Schrijven voor de NOS.

Week van Lezen & Schrijven

Jaarlijks houdt Stichting Lezen & Schrijven de Week van de Alfabetisering. Landelijk is er gekozen voor een nieuwe naam de 'Week van Lezen en Schrijven'. Ook in Twenterand vragen de gemeente en Taalpunt Twenterand in die week aandacht voor het probleem van laaggeletterdheid. Van maandag 7 tot en met zondag 13 september 2020 zijn er ook in onze gemeente verschillende activiteiten rondom taal en lezen georganiseerd. Het blijft belangrijk om gezamenlijk het belang van lezen en schrijven zichtbaar te maken. Juist in deze tijd waarin de begeleiding van deze doelgroep extra aandacht vraagt. In 10 groepen op 8 scholen in Twenterand werd een programma uitgevoerd rondom het prentenboek 'Woeste Willem'. Op de Willibrordusschool in Vroomshoop werd dit bezoek extra speciaal. Burgemeester Annelies van der Kolk kwam op school om voor te lezen aan de kinderen.

Burgemeester voorlezen

Onthulling touchtable

In de week van Lezen en Schrijven heeft wethouder Roel Koster de nieuwe touchtable in de bibliotheek in Vriezenveen in gebruik genomen. De touchtable is uitermate geschikt om taal meer visueel te maken. De Touchtable basis is ingericht met informatie over het Taalpunt, de Voorleesexpres en de Bibliotheek en met taalspellen. En deze worden op termijn aangevuld met zelf te ontwikkelen Taalkaarten ter ondersteuning van de taallessen.

Het is belangrijk om voortdurend te laten zien wat laaggeletterdheid betekent. Daarom werd een filmpje gemaakt in Twenterand. Bekijk deze nog eens via deze link <https://www.youtube.com/watch?v=SjBmUvjxCqU>

App voor monitoring

Een wens voor een tool voor monitoring van de cursist was er al lang. In 2019 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een digitale app. Deze app kan als hulpmiddel gebruikt worden om de ontwikkeling op allerlei gebied van de cursist in beeld te krijgen. Meten op verschillende levensgebieden en vanuit daar verwezen worden naar de juiste hulp, is de meest handige manier om alle Nederlanders makkelijker in de maatschappij mee te laten doen. In 2020 is de testversie klaar, waarna verdere uitrol kan volgen.

Twentse Cameraadjes

Eind 2020 werd samen met alle Twentse Taalpunten/Taalhuizen het project de Twentse Cameraadjes opgepakt. Door middel van een kameraad via de camera kunnen cursist en taalvrijwilliger taal inzetten. In navolging van het project Kletsmaatjes van Stichting Het Begint Met Taal is in Twente de Twentse Cameraadjes opgestart.

Het doel van dit project is dan ook om in coronatijd de taalcursisten te bereiken om samen te kunnen oefenen met het Nederlands spreken. Via beeldbellen en veelal via WhatsApp.

In 2020 werden vrijwilligers opgeroepen om zich hiervoor te melden. Begin 2021 kan dit project in Twenterand daarna daadwerkelijk van start gaan.

“Laaggeletterdheid stijgt. Wij bieden een laagdrempelige manier om een begin te maken om weer in de maatschappij te staan.”

ORGANISATIE

Bestuur & Financiën

De stichting heeft een Raad van Toezicht als bestuursvorm. Het juridisch werkgeverschap ligt formeel bij het WINO (Werkgeverschap In Netwerkverband Overijssel). Dit orgaan wordt gevormd door afgevaardigden van alle Bibliotheekstichtingen in Overijssel. Onze stichting wordt vertegenwoordigd door de directeur/bestuurder. De uitvoering van het werkgeverschap ligt in handen van de Provinciale Ondersteunings-instelling Rijnbrink te Deventer.

In 2020 is een start gemaakt met onderzoek naar de vraag of de constructie van het WINO nog wel voldoende duurzaam is voor de toekomst.

Het wettelijk kader om inhoud te geven aan onze doelstellingen berust op de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob, 2015). De Wsob definieert vijf kernfuncties van een Bibliotheek:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
3. Bevorderen van lezen en het (laten) kennismaken met literatuur
4. Organiseren van ontmoeting en debat
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur

De Raad van Toezicht bestaat uit 5 leden: en komt jaarlijks ongeveer vijfmaal bijeen.

De belangrijkste onderwerpen in 2020 waren:

- “ Corona
- “ Jaarrekening 2019
- “ Jaarverslag 2019
- “ Begroting 2021
- “ Herhuisvesting in het gemeentehuis
- “ Toekomstverkenning Wino
- “ Uitbreiding formatie t.b.v. Taalpunt
- “ Uitbreiding formatie in het kader van de regeling Combinatiefunctionarissen
- “ Samenwerking met welzijn

De jaarrekening 2020 is door de accountant gecontroleerd en goedgekeurd. Als bibliotheek sluiten we het jaar af met een positief overschot. Dit positief overschot wordt vooral veroorzaakt omdat wij

“Tot slot nog een woord van grote waardering voor al onze medewerkers en vrijwilligers die ook in roerige tijden steeds flexibel en met een tomeloze inzet, betrokkenheid en enthousiasme voor de bibliotheek en haar klanten klaarstaan.”

vanwege Corona een aantal activiteiten niet konden uitvoeren. De accountant geeft in haar verklaring aan dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft over de grootte en samenstelling van het vermogen per 31 december 2020 en het resultaat over 2020 in overeenstemming is met de grondslagen. Het weerstandsvermogen is in beginsel als gezond te kwalificeren.

Aandacht wordt gevraagd voor de Service Level Agreements, die met Rijnbrink zijn afgesproken. Sommige afspraken over levering van diensten zijn oud en behoren te worden geactualiseerd.

Personeel

Het afgelopen jaar hebben we ondanks de corona verder gewerkt aan de professionalisering van onze organisatie. De ontwikkeling naar zelforganiserende teams is in 2020 verder doorgezet. Met behulp van onze vaste coach Anneke Duinkerken zijn her en der de puntjes op de i gezet. De nieuwe taken en rollen worden steeds meer gemeengoed. We verwachten dat de organisatie zal groeien vanwege een toenemende vraag. Dat is enerzijds positief, maar anderzijds vraagt het ook om verhoogde inzet van onze (schaarse) mensen en middelen.

In 2020 is een onderzoek gestart naar de duurzaamheid van het WINO, Werkgeverschap In Netwerkverband Overijssel. Het blijkt dat de constructie niet meer van deze tijd is en vooral ook financiële risico's in zich draagt. De heroriëntatie op de vorm van het werkgeverschap wordt breed aangepakt. Rijnbrink, de gezamenlijke directies en de besturen en/of RvT's worden met regelmaat geraadpleegd om een zo zorgvuldig mogelijk besluit te nemen. Dat besluit wordt medio 2021 verwacht.

Tot slot nog een woord van grote waardering voor al onze medewerkers en vrijwilligers die ook in roerige tijden steeds flexibel en met een tomeloze inzet, betrokkenheid en enthousiasme voor de bibliotheek en haar klanten klaarstaan.

Huisvesting

Vriezenveen:

De voortgang bij de huisvesting van de bibliotheek Vriezenveen in het gemeentehuis verloopt erg traag. Een tussentijdse overstap naar een interne projectleider heeft daarin ook niet erg geholpen. Nu ligt deze opdracht wederom bij ABCNova.

In de zomer is druk overleg gevoerd over de laatste ontwerpen. Wij zijn in dat proces bijgestaan door onze architect hetgeen geleid heeft tot een aangepast ontwerp. Dit was nodig omdat in de tussentijd het oorspronkelijke ontwerp zonder medeweten gewijzigd was. Omdat ook ZorgSaam ondergebracht wordt in het gemeentehuis en wij met hen veel samenwerken is ook gekeken naar synergie die behaald kan worden als het gaat om het delen van ruimten.

Binnen het College lijkt er akkoord te zijn over de plannen. Naar verwachting volgt in het voorjaar 2021 een besluit in de Gemeenteraad hierover.

Algemene gegevens

Contactgegevens

Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand

Jonkerlaan 4

7671 GM Vriezenveen

www.Bibliotheektwenterand.nl

Voorzieningen en aantal openingsuren per week

Den Ham 51,5 uur per week

Vriezenveen 30,5 uur per week

Vroomshoop 53 uur per week

Westerhaar 51,5 uur per week

Totaal 186,5 uur per week

Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter: Dhr. G.J. Binnenmars

Lid: Mw. M. Cordemeyer

Lid: Dhr. J.H. Huisjes

Lid: Mw. J.G.C. Valk-van Esch

Lid: Dhr. G.M. Langendonk

Cijfers over 2020

Inwoners gemeente Twenterand	33.743
Ingeschreven leden	7.660 (-3%)
Uitleningen fysieke media	200.107 (-36,5%)
Uitleningen E-Books	10.837 (+51%)
Bezoekers Vestigingen	116.184
Bezoekers Website + App	69.506
Formatie in Fte	6,3
Formatie Vrijwilligers in Fte	2

*“We leren niet de woorden
maar het leven dat ze geven
aan de wereld die nog niet bestaat
en die het denken dansen laat”*

~ Sukha ~

De Bibliotheek maakt je rijker

de Bibliotheek
maakt je rijker